

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2008. gada 6. maijā *

Lieta C-133/06

par prasību atcelt tiesību aktu atbilstoši EKL 230. panta pirmajai daļai, ko 2006. gada 8. martā cēla

Eiropas Parlaments, ko pārstāv H. Deintjers Tebenss [*H. Duintjer Tebbens*], A. Kajola [*A. Caiola*], A. Auerspergers Matičs [*A. Auersperger Matic*] un K. Bredlijs [*K. Bradley*], pārstāvji,

prasītājs,

ko atbalsta

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv K. O'Reilija [*C. O'Reilly*], kā arī P. van Nufels [*P. Van Nuffel*] un Ž. F. Paskjē [*J.-F. Pasquier*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

persona, kas iestājusies lietā,

* Tiesvedības valoda — franču.

pret

Eiropas Savienības Padomi, ko pārstāv M. Simma [*M. Simm*] un M. Balta [*M. Balta*],
kā arī Ž. Maganza [*G. Maganza*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

ko atbalsta

Francijas Republika, ko pārstāv Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un Ž. K. Niolē
[*J.-C. Niollet*], pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji P. Janns
[*P. Jann*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*],
K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], A. Ticano [*A. Tizzano*] un L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*]
(referents), tiesneši H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], R. Silva
de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] un
A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

ģenerālvokāts M. Pojarešs Maduru [*M. Póires Maduro*],
sekretārs B. Fīlēps [*B. Fülöp*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2007. gada 20. jūnija tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2007. gada 27. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- ¹ Eiropas Parlaments savā prasības pieteikumā lūdz, primāri, atcelt 29. panta 1. un 2. punktu un 36. panta 3. punktu Padomes 2005. gada 1. decembra Direktīvā 2005/85/EK par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu (OV L 326, 13. lpp., turpmāk tekstā — “apstrīdētie noteikumi”), un, pakārtoti, atcelt šo direktīvu kopumā.

- ² Ar Tiesas priekšsēdētāja 2006. gada 25. jūlija rīkojumu Eiropas Kopienu Komisijai un Francijas Republikai tika atļauts iestāties lietā attiecīgi Parlamenta un Eiropas Savienības Padomes prasījumu atbalstam.

Atbilstošās tiesību normas

Atbilstošās EK līguma tiesību normas

- 3 EKL 63. panta pirmajā daļā, kas ietilpst Līguma IV sadaļā ar nosaukumu “Vīzu politika, patvēruma politika, imigrācijas politika un cita politika, kas saistīta ar personu brīvu pārvietošanos”, ir paredzēts:

“Padome piecos gados pēc Amsterdamas Līguma stāšanās spēkā, saskaņā ar [EKL] 67. pantā minēto procedūru, paredz:

- 1) pasākumus turpmāk norādītajās jomās attiecībā uz patvēruma meklētājiem [..]:

[..]

- d) minimāli standarti attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, kuras piemērojot, piešķir vai atņem bēgļa statusu;

- 2) pasākumus attiecībā uz bēgļiem un pārvietotām personām šādās jomās:

- a) minimāli standarti, lai nodrošinātu pagaidu aizsardzību no trešām valstīm pārvietotām personām, kas nevar atgriezties savā izcelsmes zemē, un personām, kam citu iemeslu dēļ vajadzīga starptautiska aizsardzība,

[..].”

4 EKL 67. pantā, kurā izdarīti grozījumi ar Nicas līgumu, ir noteikts:

“1. Piecu gadu pārejas laikā pēc Amsterdamas Līguma stāšanās spēkā Padome lēmumus pieņem vienprātīgi pēc Komisijas priekšlikuma vai kādas dalībvalsts ierosinājuma, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu.

2. Kad šie pieci gadi pagājuši,

— Padome lēmumus pieņem pēc Komisijas priekšlikuma; Komisija izskata katru lūgumu, ko dalībvalsts iesniegusi, lai Komisija iesniegtu Padomei priekšlikumu;

— Padome, apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, vienprātīgi pieņem lēmumu, lai nodrošinātu to, ka uz visām šīs sadaļas jomām vai daļu no tām attiecinā [EKL] 251. pantā minēto procedūru, un lai pielāgotu noteikumus par Tiesas pilnvarām.

[..]

5. Atkāpjoties no 1. punkta, Padome saskaņā ar [EKL] 251. pantā paredzēto procedūru paredz:

— pasākumus, kas minēti [EKL] 63. panta 1. punktā un 2. punkta a) apakšpunktā, ar nosacījumu, ka pirms tam saskaņā ar šā panta 1. punktu Padome ir pieņēmusi Kopienas tiesību aktus, kuros definēti kopīgi noteikumi un pamatprincipi, kas reglamentē šos jautājumus;

[..].”

Atvasinātie tiesību akti pirms Direktīvas 2005/85 pieņemšanas

5 Pamatojoties uz EKL 63. panta pirmās daļas 1. punkta attiecīgi a) un b) apakšpunktu, tika pieņemta Padomes 2003. gada 18. februāra Regula (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV L 50, 1. lpp.), un Padomes 2003. gada 27. janvāra Direktīva 2003/9/EK, ar ko nosaka obligātos standartus patvēruma meklētāju uzņemšanai (OV L 31, 18. lpp.).

6 Pamatojoties uz EKL 63. panta pirmās daļas 1. punkta c) apakšpunktu, 2. punkta a) apakšpunktu un 3. punkta a) apakšpunktu, tika pieņemta Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/83/EK par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo

valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus vai kā personas, kam citādi nepieciešama starptautiska aizsardzība, šādu personu statusu un piešķirtās aizsardzības saturu (OV L 304, 12. lpp.).

7 Pamatojoties uz EKL 67. panta 2. punkta otro ievilkumu, tika pieņemts Padomes 2004. gada 22. decembra Lēmums 2004/927/EK, ar ko Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 251. pantā noteikto procedūru attiecina uz dažām jomām, uz kurām attiecas minētā līguma trešās daļas IV sadaļa (OV L 396, 45. lpp.).

8 Šī lēmuma 1. panta 2. punktā ir noteikts:

“No 2005. gada 1. janvāra Padome, nosakot [EKL] 63. panta 2. punkta b) apakšpunktā un 3. punkta b) apakšpunktā minētos pasākumus, rīkojas saskaņā ar [EKL] 251. pantā noteikto procedūru.”

9 Šī paša lēmuma ceturtajā apsvērumā ir uzsvērts, ka šis lēmums neskar EKL 67. panta 5. punkta noteikumus.

Direktīva 2005/85

10 Direktīva 2005/85 tika pieņemta, pamatojoties cita starpā uz EKL 63. panta pirmās daļas 1. punkta d) apakšpunktu.

11 Saskaņā ar šīs direktīvas 1. pantu tās mērķis ir noteikt minimālos standartus dalībvalstu piemērotajās procedūrās bēgļa statusa piešķiršanai un atņemšanai.

12 Šīs pašas direktīvas septiņpadsmitajā un astoņpadsmitajā apsvērumā ir precizēts:

“(17) Viens no galvenajiem apsvērumiem attiecībā uz patvēruma pieteikuma pamatotību ir pieteikuma iesniedzēja drošība viņa izcelsmes valstī. Ja kādu trešo valsti var uzskatīt par drošu izcelsmes valsti, dalībvalstīm vajadzētu spēt to atzīt par drošu un pieņemt, ka tā ir droša konkrētam pieteikuma iesniedzējam, ja vien viņš nesniedz nopietnus pierādījumus par pretējo.

(18) Ņemot vērā saskaņotības līmeni, kas sasniegts attiecībā uz trešās valsts valstspiederīgo un bezvalstnieku atzīšanu par bēgļiem, būtu jāizstrādā kopēji kritēriji, lai norādītu trešās valstis kā drošas izcelsmes valstis.”

13 Attiecībā uz drošām izcelsmes valstīm Direktīvas 2005/85 deviņpadsmitajā apsvērumā ir noteikts:

“Ja Padome ir pārliecinājusies, ka attiecībā uz konkrētu izcelsmes valsti šie kritēriji ir izpildīti, un tādējādi iekļāvusi to drošu izcelsmes valstu minimālajā kopējā sarakstā, ko pieņems saskaņā ar šo direktīvu, dalībvalstīm būtu jāizskata to personu pieteikumus, kuriem ir tās valsts piederība, [...] ņemot par pamatu atspēkojamu pieņēmumu par

tās valsts drošību. Ņemot vērā izcelsmes valsts atzīšanas par drošu politisko nozīmi, jo īpaši ņemot vērā cilvēktiesību stāvokļa novērtējuma ietekmi izcelsmes valstī un tā ietekmi uz Eiropas Savienības politiku ārējo attiecību jomā, Padomei jebkuri lēmumi par saraksta izveidi vai tā grozījumiem būtu jāpieņem pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu.”

- 14 Attiecībā uz konkrētām trešām valstīm Eiropā, kas ievēro īpaši augstus cilvēktiesību un bēgļu aizsardzības standartus, minētās direktīvas divdesmit ceturtais apsvērums ir formulēts šādi:

“[...] dalībvalstīm būtu jāatļauj neveikt patvēruma pieteikumu izskatīšanu vai veikt daļēju patvēruma pieteikumu izskatīšanu attiecībā uz patvēruma meklētājiem, kas ieceļo to teritorijā no tādām trešām valstīm Eiropā. Ņemot vērā iespējamās sekas, kādas patvēruma meklētājam var radīt ierobežota vai nenotikusi izskatīšana, šī drošas trešās valsts jēdziena piemērošana būtu jāattiecina tikai uz lietām, kurās ir iesaistītas trešās valstis, par ko Padome ir pārliecinājusies, ka tās ievēro augstos attiecīgās trešās valsts drošības standartus, kas izklāstīti šajā direktīvā. Padomei būtu jāpieņem lēmumi šajā jautājumā pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu.”

- 15 Šīs pašas direktīvas 29. panta ar nosaukumu “To trešo valstu minimālais kopējais saraksts, kuras uzskata par drošām izcelsmes valstīm” 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Padome, lemjot ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma un apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, pieņem to trešo valstu minimālo kopējo sarakstu, ko dalībvalstis uzskata par drošām izcelsmes valstīm saskaņā ar II pielikumu.

2. Padome var, lemjot ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma un apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, veikt grozījumus minimālajā kopējā sarakstā, pievienojot vai svītrojot trešās valstis saskaņās ar II pielikumu. Komisija izvērtē jebkuru prasību no Padomes vai dalībvalsts iesniegt priekšlikumu, lai grozītu minimālo kopējo sarakstu.”

¹⁶ Direktīvas 2005/85 II pielikumā ar nosaukumu “Drošu izcelsmes valstu norādīšana 29. panta un 30. panta 1. punkta piemērošanas nolūkā” ir definēti kritēriji, kas ļauj norādīt valstis kā drošas izcelsmes valstis šādā veidā:

“Valsts tiek uzskatīta par drošu izcelsmes valsti, ja, pamatojoties uz tiesisko situāciju, tiesību aktu piemērošanu demokrātiskā sistēmā un uz vispārējiem politiskajiem apstākļiem, var pierādīt, ka visumā un konsekventi nepastāv vajāšana, kā noteikts Direktīvas 2004/83/EK 9. pantā, spīdzināšana vai necilvēcīga vai pazemojoša attieksme vai sods, kā arī nepastāv vardarbības draudi starptautiska vai iekšzemes bruņota konflikta situācijās.

Izdarot šādu novērtējumu, cita starpā, tiek ņemts vērā apjoms, kādā aizsardzību pret vajāšanu vai sliktu apiešanos nodrošina:

a) attiecīgie valsts normatīvie akti un veids, kādā tos piemēro;

- b) to tiesību un brīvību ievērošana, kas noteiktas Eiropas cilvēktiesību un pamatbrīvību konvencijā un/vai Starptautiskajā paktā par civilajām un politiskajām tiesībām un/vai Konvencijā pret spīdzināšanu, jo īpaši tās tiesības, no kuru ievērošanas nevar atkāpties saskaņā ar minētās Eiropas konvencijas 15. panta 2. punktu;

- c) nerpatriēšanas principa ievērošana saskaņā ar Ženēvas konvenciju;

- d) efektīva tiesiskās aizsardzības sistēma pret šo tiesību un brīvību pārkāpšanu.”

17 Atbilstoši Direktīvas 2005/85 36. panta ar nosaukumu “Drošu Eiropas trešo valstu koncepcija” 1.–3. punktam:

“1. Dalībvalstis var nodrošināt, ka nekāda vai nepilnīga patvēruma pieteikuma un meklētāja drošības izvērtēšana viņa konkrētajos apstākļos, kā norādīts II nodaļā, nenotiek gadījumos, kad kompetentā iestāde ir noteikusi, pamatojoties uz faktiem, ka patvēruma meklētājs vēlas ieceļot vai ir nelegāli ieceļojis dalībvalsts teritorijā no drošas trešās valsts saskaņā ar 2. punktu.

2. Trešā valsts var tikt uzskatīta par drošu trešo valsti 1. punkta piemērošanas nolūkā, ja:

- a) tā ir ratificējusi un ievēro Ženēvas konvencijas noteikumus bez jebkādiem ģeogrāfiskiem ierobežojumiem;
- b) tā pielieto patvēruma procedūru, kas noteikta tiesību aktos;
- c) tā ir ratificējusi Eiropas konvenciju par cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzību un ievēro šīs konvencijas noteikumus, tostarp standartus attiecībā uz efektīvu tiesisko aizsardzību; un
- d) to kā tādu ir norādījusi Padome saskaņā ar 3. punktu.

3. Padome, lemjot ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma un apspriedusies ar Eiropas Parlamentu, pieņem vai groza to trešo valstu kopējo sarakstu, ko uzskata par drošām trešajām valstīm 1. punkta piemērošanas nolūkā.”

¹⁸ Padome nepiemēroja apstrīdētos noteikumus, lai pieņemtu tajos paredzētos divus sarakstus.

Par prasību

- 19 Savas prasības atbalstam Parlaments izvirza četrus atcelšanas pamatus, kas ir pamatoti attiecīgi ar EK līguma pārkāpumu, jo netika ievērots EKL 67. panta 5. punkta pirmais ievilkums, Padomes kompetences pieņemt apstrīdētos noteikumus neesamību, pienākuma norādīt pamatojumu šiem noteikumiem neizpildi un, visbeidzot, lojālas sadarbības pienākuma neizpildi.
- 20 Divi pirmie pamati ir jāapskata kopā, jo tie, kā atzīmēja ģenerāladvokāts savu secinājumu 11. punktā, ir nedalāmi.

Par diviem pirmajiem pamatiem, kas attiecas uz EKL 67. panta 5. punkta pirmā ievilkuma pārkāpumu, kā arī Padomes kompetences neesamību

Lietas dalībnieku argumenti

- 21 Parlaments apgalvo, ka, ņemot vērā jau pieņemtos Kopienu tiesību aktus, proti, Regulu Nr. 343/2003, kā arī Direktīvas 2003/9 un 2004/83, Direktīvas 2005/85 pieņemšana bija pēdējā likumdošanas stadija kopīgu noteikumu un pamatprincipu pieņemšanā, kurus tika paredzēts īstenot, lai varētu pāriet uz EKL 251. pantā paredzēto procedūru (turpmāk tekstā — “koplēmuma procedūra”) saskaņā ar EKL 67. panta 5. punkta pirmajā ievilkumā paredzētajām prasībām.

- 22 Tāpēc turpmāk trešo valstu, kas tiek uzskatītas par drošām izcelsmes valstīm, kopējais minimālais saraksts un drošu Eiropas trešo valstu kopējais saraksts (turpmāk tekstā abi kopā — “drošu valstu saraksti”) ir jāpieņem saskaņā ar koplēmuma procedūru.
- 23 Ar apstrīdētajiem noteikumiem Padome tādējādi nelikumīgi ieviesa atvasinātajā tiesību aktā juridisko pamatu, kas tai ļāva pieņemt drošu valstu sarakstus, piemērojot procedūru, saskaņā ar kuru ir nepieciešama tikai apspriešanās ar Parlamentu.
- 24 Izveidojot atvasinātu juridisko pamatu, Padome sev piešķīra “atkāpi no likumdošanas tiesībām”. Taču Līgumā nekur nav paredzēts, ka Padome var, apejot pastāvošo procedūru tiesību aktu un izpildes pasākumu pieņemšanai, noteikt jaunu juridisko pamatu, lai pieņemtu atvasinātus tiesību aktus.
- 25 Parlaments uzskata, ka nevar pamatot tādas Padomes iespējamās prakses pastāvēšanu, kas attiecas uz atvasināta juridiskā pamata noteikšanu.
- 26 Parlaments, atsaucoties uz Tiesas 1988. gada 23. februāra spriedumu lietā 68/86 Apvienotā Karaliste/Padome (*Recueil*, 855. lpp.), apgalvo, ka likumdošanas jomā Līgums ir piemērojams, nepastāvot iespējai pielāgot tajā paredzētās procedūras.

- 27 Komisija uzskata, ka apstrīdētajos noteikumos ietvertais atvasinātais juridiskais pamats ir nelikumīgs.
- 28 Kopienu likumdevējs nav tiesīgs noteikt veidu, kādā īstenot savas pilnvaras. Iestādes var rīkoties tikai to pilnvaru robežās, kādas ir paredzētas Līgumos, un tikai Līgumos tiek noteiktas tiesību aktu pieņemšanas procedūras.
- 29 Pēc Komisijas domām, nevar uzskatīt, ka apstrīdētajos noteikumos ir paredzēta īstenošanas kompetence, kuru Padome var izmantot, pamatojoties uz EKL 202. panta trešo ievilkumu.
- 30 Apstrīdētie noteikumi ir divkārša procedūras nepareiza izmantošana, pirmkārt, attiecībā uz vienprātības principu, kas tika paredzēts EKL 63. panta pirmās daļas 1. punkta d) apakšpunktā, pieņemot Direktīvu 2005/85, un, otrkārt, attiecībā uz koplēmuma procedūru, ar kuru ir jāaizstāj minētais noteikums, līdzko tiek pieņemti Kopienu tiesību akti, kuros ir definēti patvēruma politiku reglamentējoši kopīgi noteikumi un pamatprincipi.
- 31 Padome uzsver, ka, EK līgumā, gluži pretēji, nav minēts, ka ar tiesību aktu, kas pieņemts saskaņā ar piemērojamā juridiskajā pamatā paredzētu procedūru, nevar izveidot atvasinātu juridisku pamatu, lai, cita starpā, šajā pašā jomā vēlāk varētu pieņemt tiesību aktu, izmantojot vienkāršotu lēmumu pieņemšanas procesu.

- 32 Pēc Padomes domām, atvasināta juridiskā pamata izmantošana kā likumdošana tehnika ir jau nostiprinājusies, jo ir pielietota attiecībā uz ļoti daudziem Kopienu aktiem. Vienīgā atziņa, ko sniedz iepriekš minētais spriedums lietā Apvienotā Karaliste/Padome, ir tā, ka atvasināts juridiskais pamats nevar sarežģīt Līgumā paredzēto procedūru, kā tas nav noticis arī procedūras, kas ieviesta ar Direktīvu 2005/85, gadījumā.
- 33 Padome uzskata, ka apstākļi šajā lietā prasa atvasināta juridiskā pamata izmantošanu un ka šāda izmantošana nav pretrunā ar EKL 67. panta 5. punkta pirmo ievilkumu.
- 34 Ar drošu valstu sarakstiem izveidotie instrumenti ietilpst jomā, kas ir gan politiski ļoti jūtīga dalībvalstīm, gan arī ietver praktisku nepieciešamību ātri un efektīvi reaģēt uz izmaiņām situācijā attiecīgajās trešās valstīs. Taču, konkrētāk, šos instrumentus var efektīvi izmantot tikai tad, ja tie tiek pieņemti un vēlāk grozīti saskaņā ar procedūru, kāda ir noteikta apstrīdētajos noteikumos.
- 35 Padome apstrīd apgalvojumu, saskaņā ar kuru apstrīdētajos noteikumos ietvertais atvasinātais juridiskais pamats ir pretrunā ar EKL 67. panta 5. punkta pirmajā ievilkumā paredzēto koplēmuma procedūru. Šis noteikums ir piemērojams tikai ar divkāršu nosacījumu, proti, ka akts, kuru ir paredzēts pieņemt, ir pamatots ar EKL 63. panta pirmās daļas 1. punktu un 2. punkta a) apakšpunktu un ka Padome pirms tam ir pieņēmusi Kopienu tiesību aktu, kurā ir definēti attiecīgo jomu reglamentējoši kopīgi noteikumi un pamatprincipi.

- 36 Attiecībā uz pirmo nosacījumu Padome būtībā atzīmē, ka drošu valstu saraksti tiks pieņemti, pamatojoties nevis uz EKL 63. pantu, bet gan uz apstrīdētajiem noteikumiem, kuros ir paredzēta vienkāršota procedūra salīdzinājumā ar to, kāda tika izmantota pamata akta pieņemšanai. Tā piebilst, ka tiktāl, ciktāl Līgumā, lai pieņemtu Direktīvu 2005/85, ir paredzēta tikai apspriešanās ar Parlamentu, šķiet grūti kritizēt apstrīdētos noteikumus, kuros Parlamenta piedalīšanās ir paredzēta tādā pašā mērā.
- 37 Attiecībā uz otro nosacījumu Padome uzskata, ka atsauce uz “Kopienas tiesību aktiem” EKL 67. panta 5. punkta pirmajā ievilkumā nozīmē tikai to, ka kopīgi noteikumi un pamatprincipi ir jānosaka vienā tiesību aktā un uz attiecīgo brīdi. Pāreja uz koplēmuma procedūru ir saistīta ar materiāli tiesisku, nevis formālu vai laika kritēriju.
- 38 Tā kā netika izpildīti nosacījumi pārejai uz koplēmuma procedūru, tad netika apdraudētas ne Parlamenta priekšrocības, ne institucionālais līdzsvars.
- 39 Francijas Republika apgalvo, ka drošu valstu sarakstu pieņemšana ir atkarīga no Kopienas tiesību aktiem, kuros ir definēti “kopīgi noteikumi un pamatprincipi” EKL 67. panta 5. punkta pirmā ievilkuma izpratnē. Līdz ar to, pat ja šie saraksti ir jāpieņem uz Līguma, nevis apstrīdēto noteikumu pamata, lai tos pieņemtu, bija jāapspriežas tikai ar Parlamentu.
- 40 Attiecībā uz vispārīgo jautājumu par iespēju izmantot atvasinātu juridisko pamatu minētā dalībvalsts tāpat kā Padome uzskata, ka Līgumā nav paredzēts nekas tāds, kas to nepieļautu.

41 Atvasināta juridiskā pamata izmantošana atbilst Kopienu likumdevēja pastāvīgai praksei. Protams, tikai ar praksi vien nevar atkāpties no Līguma noteikumiem un tādējādi nevar radīt Kopienu iestādēm saistošu precedentu. Tomēr no judikatūras izriet, ka Tiesa kategoriski nenoliedz praksi, kādu ievēro šīs iestādes (1983. gada 10. februāra spriedums lietā 230/81 Luksemburga/Parlaments, *Recueil*, 255. lpp., 48. un 49. punkts).

42 Visbeidzot jāatzīmē, ka pamatnosacījumi atvasināta juridiskā pamata izmantošanai šajā gadījumā ir izpildīti. Apstrīdētie noteikumi ir politiski ļoti jūtīgi un ietver praktisku nepieciešamību ātri un efektīvi reaģēt uz izmaiņām situācijā trešās valstīs.

Tiesas vērtējums

43 Ar pirmajiem diviem pamatiem Parlaments būtībā izvirza jautājumu, vai Padome varēja apstrīdētajos noteikumos likumīgi paredzēt drošu valstu sarakstu pieņemšanu un grozīšanu ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma un pēc apspriešanās ar Parlamentu.

44 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka atbilstoši EKL 7. panta 1. punkta otrajai daļai visas iestādes darbojas saskaņā ar pilnvarām, kas tām piešķirtas ar Līgumu (skat. 2007. gada 23. oktobra spriedumu lietā C-403/05 Parlaments/Komisija, Krājums, I-9045. lpp., 49. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 45 Jāatzīmē, pirmkārt, ka Padomei, pieņemot Direktīvu 2005/85 saskaņā ar EKL 67. panta 1. punktā paredzētajiem noteikumiem, bija iespēja piemērot EKL 202. panta trešo ievilkumu, lai veiktu pasākumus, kuri nav būtiski attiecībā uz reglamentējamo jomu (šajā sakarā skat. 1992. gada 27. oktobra spriedumu lietā C-240/90 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-5383. lpp., 36. punkts).
- 46 Tādējādi, pieņemot, ka drošu valsu saraksti nav būtiski un attiecas uz īpašu gadījumu, Padome varēja nolemt rezervēt sev tiesības izmantot īstenošanas kompetenci ar nosacījumu, ka tiek sniegts šāda lēmuma detalizēts pamatojums (šajā sakarā skat. 2005. gada 18. janvāra spriedumu lietā C-257/01 Komisija/Padome, Krājums, I-345. lpp., 50. punkts).
- 47 Faktiski Padomei ir pienākums pienācīgi pamatot, izdarot atsauci uz ieviešamā pamata akta būtību un saturu, kāpēc ir nepieciešams izņēmums no noteikuma, atbilstoši kuram ar Līgumu izveidotajā sistēmā tad, kad Kopienas līmenī jāveic pamata akta izpildes pasākumi, šīs kompetences īstenošanas pienākums parasti ir noteikts Komisijai (iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Padome 51. punkts).
- 48 Šajā gadījumā Padome Regulas 2005/85 attiecīgi deviņpadsmitajā un divdesmit ceturtajā apsvērumā ir tieši atsaukusies uz izcelsmes valsts atzišanas par drošu politisko nozīmi un iespējamām sekām, kādas patvēruma meklētājam var radīt drošas trešās valsts jēdziens.
- 49 Tomēr, kā atzīmēja ģenerālvokāts secinājumu 21. punktā, minētajos apsvērumos ir pamatota apspriešanās ar Parlamentu par drošu valstu sarakstu sagatavošanu un grozišanu, bet nav pietiekami pamatota īstenošanas kompetences, kas Padomei ir īpaša, rezervēšana.

- 50 Turklāt šajā lietā, kas attiecas uz direktīvu, kuras apstrīdētajos noteikumos Padomei ir rezervēta laika ziņā neierobežota kompetence, Padome neizvirza nevienu argumentu attiecībā uz to, kāpēc šie noteikumi būtu jāpār kvalificē kā noteikumi, pamatojoties uz kuriem tai ir rezervētas tiesības tieši izmantot īpašu īstenošanas kompetenci. Savukārt tiesas sēdē Padome apstiprināja, ka minētajos noteikumos tai ir paredzēta atvasināta likumdošanas kompetence.
- 51 Šādos apstākļos nevar tikt izvirzīts jautājums par apstrīdēto noteikumu iespējamu pār kvalificēšanu, kas ļautu uzskatīt, ka Padome varēja piemērot EKL 202. panta trešo ievilkumu.
- 52 Otrkārt, ir jākonstatē, ka, piemērojot EKL 67. pantu, EKL 63. panta 1. punktā un 2. punkta a) apakšpunktā paredzētajās jomā pieņemamie pasākumi tiek pieņemti saskaņā ar divām dažādām EKL 67. pantā paredzētām procedūrām, proti, saskaņā ar vienprātīgas pieņemšanas procedūru pēc apspriešanās ar Parlamentu un koplēmuma procedūru.
- 53 Apstrīdētajos noteikumos attiecībā uz minētajiem pasākumiem ir paredzēta procedūra to pieņemšanai ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma un apspriešanās ar Parlamentu, kas ir atšķirīga no EKL 67. pantā paredzētajām procedūrām.
- 54 Tomēr jau iepriekš tika atzīts, ka noteikumi par to, kādā veidā Kopienu iestādes pieņem lēmumus, ir paredzēti Līgumā un nav ne dalībvalstu, ne arī pašu iestāžu rīcībā (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Apvienotā Karaliste/Padome, 38. punkts).

- 55 Tikai Līgumā un tikai īpašos gadījumos, kādi ir paredzēti EKL 67. panta 2. punkta otrajā ievilkumā, iestādei var tikt piešķirtas tiesības grozīt Līgumā noteikto lēmumu pieņemšanas procedūru.
- 56 Iespējas iestādei noteikt atvasinātu juridisko pamatu, lai detalizētāk noteiktu vai vienkāršotu akta pieņemšanas noteikumus, atzīšana nozīmētu tādu likumdošanas pilnvaru piešķiršanu šai iestādei, kas pārsniedz Līgumā paredzētās.
- 57 Minētais arī ļautu attiecīgajai iestādei neievērot institucionālā līdzsvara principu, kas nozīmē, ka katra iestāde īsteno savu kompetenci, respektējot citu iestāžu kompetenci (1990. gada 22. maija spriedums lietā C-70/88 Parlaments/Padome, *Recueil*, I-2041. lpp., 22. punkts).
- 58 Padome nevar pamatoti apgalvot, ka apstrīdētajos noteikumos paredzētā pieņemšanas procedūra nav pretrunā ar koplēmuma procedūru tāpēc, ka drošu valstu saraksti tiks pieņemti, pamatojoties nevis uz EKL 63. pantu, bet gan uz minētajiem noteikumiem, kuros ir paredzēta vienkārošota procedūra salīdzinājumā ar to, saskaņā ar kuru tika pieņemts pamata akts. Šāds pamatojums atvasinātos tiesību aktus nostāda prioritārā stāvoklī salīdzinājumā ar primārajiem tiesību aktiem — šajā gadījumā EKL 67. pantu, kura 1. un 5. punkts ir jāpiemēro secīgi, ievērojot tajos šajā sakarā paredzētos nosacījumus.
- 59 Tāpat atvasināta juridiskā pamata pieņemšanu nevar pamatot ar apsvērumiem, kas ir saistīti ar attiecīgās jomas politiski jūtīgo raksturu vai ar nepieciešamību nodrošināt Kopienas rīcības efektivitāti.

- 60 Turklāt nevar pamatoti atsaukties arī uz agrākas prakses attiecībā uz atvasināta juridiskā pamata noteikšanu pastāvēšanu. Faktiski, pat pieņemot, ka šāda prakse pastāv, ar to nevar atkāpties no Līguma noteikumiem un tādējādi nevar radīt Kopienų iestādēm saistošu precedentu (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Apvienotā Karaliste/Padome, 24. punkts, un 1995. gada 9. novembra spriedumu lietā C-426/93 Vācija/Padome, *Recueil*, I-3723. lpp., 21. punkts).
- 61 No iepriekš minētā izriet, ka Padome, ar apstrīdētajiem noteikumiem Direktīvā 2005/85 paredzot atvasinātu juridisko pamatu, pārkāpa EKL 67. pantu, tādējādi pārsniedzot tai ar Līgumu piešķirtās pilnvaras.
- 62 Jāpiebilst, ka, turpmāk pieņemot drošu valstu sarakstus un to grozījumus, Padomei ir jāņem vērā Līgumā noteiktās procedūras.
- 63 Šajā sakarā, lai noteiktu, vai uz drošu valstu sarakstu pieņemšanu un grozīšanu likumdošanas ceļā vai ikvienu iespējamo lēmumu piemērot EKL 202. panta trešo ievilkumu, deleģējot vai rezervējot izpildes pilnvaras, attiecas EKL 67. panta 1. vai 5. punkts, ir jāizvērtē, vai, pieņemot Direktīvu 2005/85, Padome ir pieņēmusi Kopienų tiesību aktu, kurā ir definēti kopīgi noteikumi un pamatprincipi, kas reglamentē EKL 63. panta pirmās daļas 1. punktā un 2. punkta a) apakšpunktā paredzētās jomas.
- 64 Attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir vai atņem bēgļa statusu, EKL 63. panta pirmās daļas 1. punkta d) apakšpunktā ir paredzēti tikai “minimāli standarti”.

65 No šī sprieduma 10.–17. punkta izriet, ka Direktīvā 2005/85 ir paredzēti detalizēti kritēriji, kas ļauj turpmāk izveidot drošu valstu sarakstus.

66 Līdz ar to ir jāuzskata, ka ar šo tiesību aktu Padome ir pieņēmusi “Kopienų tiesību aktu, kurā ir definēti kopīgi noteikumi un pamatprincipi” EKL 67. panta 5. punkta pirmā ievilkuma izpratnē, un tāpēc ir piemērojama koplēmuma procedūra.

67 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ir jāapstiprina divi pamati, kurus Parlaments izvirzīja savas prasības atcelt tiesību aktu atbalstam, un apstrīdētie noteikumi līdz ar to ir jāatceļ.

Par trešo un ceturto pamatu, kas attiecas uz pienākumu norādīt pamatojumu apstrīdētajiem noteikumiem neizpildi un lojālas sadarbības pienākuma neizpildi

68 Tā kā pirmie divi pamati ir pamatoti, trešais un ceturtais pamats, kurus Parlaments izvirzīja savas prasības atbalstam, nav jāvērtē.

Par tiesāšanās izdevumiem

69 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks,

kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Parlaments ir prasījis piespriest Padomei atliedzināt tiesāšanās izdevumus un Padomei spriedums nav labvēlīgs, tai ir jāpiespiež atliedzināt tiesāšanās izdevumus. Piemērojot šā paša panta 4. punkta pirmo daļu personas, kas iestājušās šajā lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **atcelt Padomes 2005. gada 1. decembra Direktīvas 2005/85/EK par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu, 29. panta 1. un 2. punktu un 36. panta 3. punktu;**
- 2) **Eiropas Savienības Padome atlīdzina tiesāšanās izdevumus;**
- 3) **Francijas Republika un Eiropas Kopienu Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.**

[Paraksti]